

Kunnanvaltuusto

Aika 25.11.2024 klo 15:00 - 16:56

Paikka Pälkäneen Nuijantalo

Käsitellyt asiat

		Sivu
§ 53	Valtuuston kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 54	Valtuuston kokousasioiden käsittelyjärjestys	5
§ 55	Valtuuston pöytäkirjan tarkastus ja nähtävänäpito	6
§ 56	Pälkäneen rakennusvalvontataksan yleisten perusteiden hyväksyminen	7
§ 57	Hallintosäännön muutokset 1.1.2025 alkaen	13
§ 58	Kunnanvaltuuston kokousaikataulu kevätkaudelle 2025	17
§ 59	Sidonnaisuusilmoitusten täydentäminen 2024	19
§ 60	Osavuosikatsaus 1.1-30.9.2024	21
§ 61	Lisämääräraha vesihuoltolaitoksen talousarvioon vuodelle 2024	25
§ 62	Lisämäärärahaesitys sivistystoimen vuoden 2024 talousarvioon	27
§ 63	Muutostalousarviot vuodelle 2024	29
§ 64	Uuden yhtenäiskoulun hankesuunnitelman hyväksyminen	32
§ 65	Talousarvio vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2026–2027	34
§ 66	Valtuustoaloite kunnan ostodatan julkaisemisesta avoimessa tietoverkossa	43

Kunnanvaltuusto

Aika 25.11.2024 klo 15:00 - 16:56

Paikka Pälkäneen Nuijantalo

Osallistujat

.	Elfving Mirva	valtuuston puheenjohtaja	
.	Kankila Jyri	2. valtuuston varapuheenjohtaja	
.	Aho Maria	valtuutettu	
.	Ahola Jyrki	valtuutettu	
.	Ailio Timo	valtuutettu	
.	Hyöki Erkki	valtuutettu	
.	Keskinen Reijo	valtuutettu	
.	Kittilä Jukka	varavaltuutettu	
.	Klasila Ville	valtuutettu	
.	Koskelo Markku	varavaltuutettu	
.	Leppälä Maija	valtuutettu	
.	Lindholm Johanna	valtuutettu	
.	Luukkonen Jani	valtuutettu	läsnä 64-66 §
.	Mathier Reetta	valtuutettu	
.	Mikkola Antti-Jussi	valtuutettu	
.	Mukkulainen Riitta	varavaltuutettu	
.	Mäkinen Elina	valtuutettu	
.	Ohtonen Raimo	valtuutettu	
.	Rönni Mikko	valtuutettu	
.	Saarikko Jouko	valtuutettu	
.	Saarinen Kirsi	valtuutettu	
.	Salminen Pertti	valtuutettu	
.	Tamminen Sari	valtuutettu	
.	Vuorinen Tommi	valtuutettu	
.	Zeitlin Rainer	valtuutettu	
.	Salmela Mikko	pöytäkirjanpitäjä	
.	Pikka Pauliina	kunnanjohtaja	
.	Apell Harri	tekninen johtaja	
.	Jaakkola Markus	talousjohtaja	
.	Kivinen Tiina	sivistysjohtaja	
.	Mäkelä Sirkku	elinvoimajohtaja	
Poissa	Vaismaa Kalle		
	Haili Joshua		
	Nikkanen Vilho		
	Vierikka Risto		
	Lehtelä Alisa		
Käsitellyt asiat	53 - 66		
Liitteet	1 - 6		

Allekirjoitukset

Mirva Elfving
puheenjohtaja

Mikko Salmela
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus

Tommi Vuorinen
pöytäkirjantarkastaja

Reetta Mathier
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pälkäneen kunnan yleinen tietoverkko 29.11.2024 15:00

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti.

Valtuuston kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

KV 25.11.2024 § 53

Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan sähköisesti tai nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä.

Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 111 §

Esitys

Puheenjohtaja Mirva Elfving

Todetaan läsnä olevat ja esteen ilmoittaneet valtuutetut sekä läsnä olevat varavaltuutetut. Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Valtuuston kokousasioiden käsittelyjärjestys

KV 25.11.2024 § 54

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, ellei valtuusto toisin päättä.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 116 §

Esitys

Puheenjohtaja Mirva Elfving

Hyväksytään asioiden käsittelyjärjestys esityslistan mukaisena.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Valtuuston pöytäkirjan tarkastus ja nähtävänäpito

KV 25.11.2024 § 55

Valtuuston pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla tähän tehtävään valittua valtuutettua, jollei valtuusto jonkin asian kohdalla toisin päättä.

Valtuuston pöytäkirja siihen liitettyine valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalaissa säädetään.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 126–127 § ja Kuntalaki 140 §

Esitys

Puheenjohtaja Mirva Elfving

Valitaan kaksi pöytäkirjan tarkastajaa (SDP ja VIHR), jotka toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.

Pöytäkirja tarkastetaan sähköisessä allekirjoituspalvelussa viimeistään 28.11.2024 ja julkaistaan nähtäville yleisessä tietoverkossa 29.11.2024.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Tommi Vuorinen ja Reetta Mathier.

Rakennus- ja ympäristöjaosto	§ 149	13.11.2024
Kunnanhallitus	§ 181	18.11.2024
Kunnanvaltuusto	§ 56	25.11.2024

Pälkäneen rakennusvalvontataksan yleisten perusteiden hyväksyminen

RYJA 13.11.2024 § 149

Rakentamislaki ja voimassa oleva rakennusvalvontataksa

Rakentamislaki (751/2023) tulee voimaan 1.1.2025. Lakia sovelletaan 1.1.2025 alkaen vireille tuleviin asioihin.

Rakennus- ja ympäristöjaosto on maankäyttö- ja rakennuslain 145 §:n ja 1.4.2022 voimaan tulleen Pälkäneen kunnan hallintosäännön (kunnanvaltuusto 8.2.2022 § 18) 4 luvun 23 §:n 3 momentin 8 kohdan nojalla 5.10.2022 hyväksynyt voimassa olevan rakennusvalvonnan viranomaistehtävien maksuperusteet, jonka mukaisesti rakennusvalvonnan tarkastus- ja valvontatehtävistä ja muista viranomaistehtävistä suoritetaan maksuja Pälkäneen kunnassa. Rakentamislain voimaantulon johdosta rakennusvalvontataksa tulee uudistaa.

Rakentamislain ja kuntalain taksapykälät

Rakentamislain 79 §:n 1 momentin mukaan luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä kunnalle maksun. Jos toimenpide jää kokonaan tai osittain suorittamatta, maksu on hakemuksesta perusteettomilta osin palautettava. Jos tarkastus- tai valvontatehtävät johtuvat luvattomasta tai luvan vastaisesta rakentamisesta taikka siitä, että luvanhakija tai toimintaan velvollinen on laiminlyönyt hänelle kuuluvan tehtävän, voidaan periä suoritetuista toimista kunnalle aiheutuneet kulut.

Rakentamislain 79 §:n 2 momentin mukaan erääntyneelle maksulle on suoritettava korkoa siten kuin korkolaissa (633/1982) säädetään. Edellä 1 momentin nojalla määrättyt luvan tarkastus- ja valvontamaksut ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

Kuntalain 14 §:n 2 momentin 8 kohdan mukaan valtuusto päättää palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista.

Rakennusvalvontataksan yleiset perusteet

Luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä Pälkäneen kunnalle maksun, jonka perusteet määrätään rakennus- ja ympäristöjaoston hyväksymässä rakennusvalvontataksassa. Rakennusvalvontataksa perustuu seuraaville yleisille perusteille:

Rakennuksen rakentaminen ja siihen verrattava rakentaminen

Rakennuksen rakentamisesta ja siihen verrattavasta rakentamisesta peritään kiinteä perusmaksu kutakin rakennusta kohti sekä lisäksi rakennuksen kokonaisalan mukaan määräytyvä neliömetripohjainen

Rakennus- ja ympäristöjaosto	§ 149	13.11.2024
Kunnanhallitus	§ 181	18.11.2024
Kunnanvaltuusto	§ 56	25.11.2024

lisämaksu. Maksu voidaan porrastaa rakennuksen kokonaisalan mukaan niin, että tietyt rajat ylittäviltä osin maksu on suhteellisesti pienempi. Luvassa edellytetystä sijainnin merkitsemisestä ja sijaintikatselmuksesta peritään kummastakin kiinteä perusmaksu.

Muut luvanvaraiset toimenpiteet ja viranomaistehtävät

Muista rakentamislaisissa luvanvaraiseksi, hakemuksenvaraiseksi tai ilmoituksenvaraiseksi määräytyistä tai muutoin viranomaisen hyväksyntää, tarkastusta tai lausuntoa vaativista toimenpiteistä peritään maksu, jossa voi olla maksuhaarukka, jolloin maksun suuruus määrätään ottaen huomioon asian käsittelyyn kulunut työaika, työmäärä ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Luvassa edellytetystä sijainnin merkitsemisestä ja sijaintikatselmuksesta peritään kummastakin kiinteä perusmaksu.

Poikkeamisluvat ja vähäiset poikkeamiset

Poikkeamisluvista peritään kiinteä perusmaksu. Rakentamisluvan ja loppukatselmuksen yhteydessä myönnettyistä vähäisistä poikkeamisista peritään maksu, jonka suuruus voidaan määrätä vähäisten poikkeamisten lukumäärän mukaan.

Sijoittamisluvat

Sijoittamisluvasta peritään kiinteä perusmaksu. Maksu voi olla myös alueellisesti määräytyvä.

Poikkeukset väestösuojalle asetetuista vaatimuksista

Pelastuslasisissa väestösuojalle asetetuista vaatimuksista vapauttamisesta tai poikkeamisesta peritään kiinteä perusmaksu ja tarvittaessa lisämaksu.

Voimassa olevaan lupaan liittyvät toimenpiteet

Luvan voimassaolon pidentämisestä töiden aloittamista varten enintään kahdella vuodella peritään kiinteä perusmaksu kutakin rakennusta kohti sekä lisäksi 30 % rakennuksen kokonaisalan mukaan määräytyvästä neliömetripohjaisesta lisämaksusta. Luvan voimassaolon pidentämisestä töiden loppuunsaattamista varten enintään kolmella peritään kiinteä perusmaksu.

Rakennusrasitteet ja kiinteistöjen yhteisjärjestely

Rasitepäätöksestä peritään maksu, joka määräytyy päätökseen sisältyvien rasitteiden lukumäärän mukaan. Ei sopimukseen perustuvan hakemuksen johdosta tehtävästä rasitepäätöksestä peritään kiinteä perusmaksu. Kiinteistöjen yhteisjärjestelypäätöksestä peritään kiinteä perusmaksu.

Jatkuvan valvonnan toimenpiteet ja rakennustyön keskeyttäminen

Jos tarkastus- tai valvontatehtävät johtuvat luvattomasta tai luvan vastaisesta rakentamisesta taikka siitä, että luvanhakija tai toimintaan

Rakennus- ja ympäristöjaosto	§ 149	13.11.2024
Kunnanhallitus	§ 181	18.11.2024
Kunnanvaltuusto	§ 56	25.11.2024

velvollinen on laiminlyönyt hänelle kuuluvan tehtävän, maksu peritään korotettuna, kuitenkin korkeintaan kaksinkertaisena. Päätöksestä, jolla on asetettu velvoite tai/ja tuomittu jo asetetun velvoitteen uhka täytäntöön pantavaksi, ja päätöksestä, jolla rakennustyöt on määrätty keskeytettäväksi, peritään kiinteä perusmaksu.

Kokoontumistilat ja kokoontumisalueet

Rakentamisluvassa tai paloturvallisuuden vuoksi erikseen tarvittavassa päätöksessä vahvistetusta kokoontumistilassa tai kokoontumisalueen rakennelmassa samanaikaisesti sallittujen henkilöiden enimmäismäärää koskevasta päätöksestä peritään kiinteä perusmaksu ja kokoontumistilan tai kokoontumisalueen rakennelman kokonaisalan mukaan määräytyvä neliömetripohjainen lisämaksu.

Maisematyöluvat

Rakentamislain mukaisesta luvasta peritään maksu, jossa voi olla maksuhaarukka, jolloin maksun suuruus määrätään ottaen huomioon asian käsittelyyn kulunut työaika, työmäärä ja muut asiaan vaikuttavat seikat.

Lupahakemuksen vireilletulosta ilmoittaminen ja naapurien kuuleminen

Lupahakemuksen vireilletulosta ilmoittamisesta ja viranomaisen suorittamasta naapurin kuulemisesta peritään kiinteä perusmaksu sekä lisäksi naapurien lukumäärän mukaan määräytyvä lisämaksu. Mahdolliset kuulutuskustannukset peritään todellisten kustannusten mukaan.

Hylättyjen, tutkimatta jätettyjen ja peruutettujen hakemusten maksut

Hylätyistä, tutkimatta jätetyistä ja hakijan toimesta peruutetuista hakemuksista peritään niiden käsittelystä viranomaiselle aiheutuneet kulut korvaava maksu.

Maksun määrääminen korotettuna tai alennettuna

Maksu voidaan määrätä korotettuna tai alennettuna ottaen huomioon asian käsittelyyn kulunut työaika, työmäärä ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Näillä perusteilla korotus tai alennus voi olla myös alueellisesti määräytyvä. Korotus tai alennus voi olla enintään 50 % taksan mukaan määräytyvästä maksusta. Maksu voidaan jättää kohtuusyistä perimättä osittain tai kokonaan, jos toimenpide on merkitykseltään vähäinen eikä ole edellyttänyt viranomaisen erityisiä toimenpiteitä eikä aiheuttanut kuluja.

Maksun maksaminen

Maksu on maksettava, kun päätös on annettu tai viranomaistehtävä on suoritettu

Rakennus- ja ympäristöjaosto	§ 149	13.11.2024
Kunnanhallitus	§ 181	18.11.2024
Kunnanvaltuusto	§ 56	25.11.2024

Maksetun maksun palauttaminen

Jos rakentamisluvasta tai muusta luvasta luovutaan luvan voimassa ollessa, palautetaan maksu hakemuksesta perusteettomilta osin, kuitenkin enintään 50 %. Maksun palautusta on haettava kahden vuoden kuluessa ilmoituksesta luopua luvasta. Jos rakentamislupa tai muu lupa on rauennut toteutumattomana, palautetaan maksusta yhden vuoden kuluessa raukeamisesta tehdystä hakemuksesta enintään 40 %. Jos lupapäätöksestä tehdyn valituksen johdosta Hämeenlinnan hallinto-oikeus tai korkein hallinto-oikeus kumoaa myönnetyn luvan, luvasta peritty maksu palautetaan kokonaisuudessaan.

Vapautuksen myöntäminen maksun suorittamisesta ja lykkäyksen myöntäminen

Hakemuksesta voidaan myöntää vapautus maksun suorittamisesta osittain tai kokonaan, milloin maksun periminen on erityisestä syystä ilmeisen kohtuutonta tai aiheetonta. Hakemuksesta voidaan myöntää erityisestä syystä lykkäystä maksun suorittamiseen.

Toimivallan peruste	Rakentamislaki 79 § 1. mom. Rakentamislaki 79 § 2. mom. Kuntalaki 14 § 2 mom. 8 kohta.
Valmistelija	Arttu Jokinen, johtava rakennustarkastaja p. 040 546 0314, arttu.jokinen@palkane.fi
Eesitys	Johtava rakennustarkastaja Arttu Jokinen

Rakennus- ja ympäristöjaosto esittää kunnanhallitukselle, että kunnanvaltuusto hyväksyisi Pälkäneen rakennusvalvontataksan yleiset perusteet.

Pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa tämän pykälän osalta.

Eesitysehdotuksen perustelut

Rakennus- ja ympäristöjaoston tiedossa ei ole Pälkäneen kunnanvaltuuston aiempaa päätöstä rakennusvalvontataksan yleisistä perusteista. Nyt esitettävät rakennusvalvontataksan yleiset perusteet vastaavat voimassa olevan rakennusvalvontataksan toimiviksi todettuja yleisiä perusteita. Perusteet on päivitetty vastaamaan rakentamislain säännöksiä.

Rakennus- ja ympäristöjaosto pitää tarkoituksenmukaisena, että kunnanvaltuusto päättäisi uusista rakennusvalvontataksan yleisistä perusteista lakimuutoksen yhteydessä. Valtuuston päätös tulisi olemaan voimassa useita vuosia. Tämän valtuuston päätöksen nojalla rakennus- ja ympäristöjaosto hyväksyisi varsinaisen yksityiskohtaisen rakennusvalvontataksan ja tarvittaessa päivittäisi jatkossa sitä vastaamaan kustannuskehitystä.

Rakennus- ja ympäristöjaosto	§ 149	13.11.2024
Kunnanhallitus	§ 181	18.11.2024
Kunnanvaltuusto	§ 56	25.11.2024

Esittelijän perustelut

Rakentamislaki (751/2023) tulee voimaan 1.1.2025. Lakia sovelletaan 1.1.2025 alkaen vireille tuleviin asioihin.

Rakentamislain 79 §:n 1 momentin mukaan luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä kunnalle maksun. Jos toimenpide jää kokonaan tai osittain suorittamatta, maksu on hakemuksesta perusteettomilta osin palautettava. Jos tarkastus- tai valvontatehtävät johtuvat luvattomasta tai luvan vastaisesta rakentamisesta taikka siitä, että luvanhakija tai toimintaan velvollinen on laiminlyönyt hänelle kuuluvan tehtävän, voidaan periä suoritetuista toimista kunnalle aiheutuneet kulut.

Rakentamislain 79 §:n 2 momentin mukaan erääntyneelle maksulle on suoritettava korkoa siten kuin korkolaissa (633/1982) säädetään. Edellä 1 momentin nojalla määrätyt luvan tarkastus- ja valvontamaksut ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

Kuntalain 14 §:n 2 momentin 8 kohdan mukaan valtuusto päättää palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Pöytäkirja tarkistettiin kokouksessa tämän pykälän osalta.

KH 18.11.2024 § 181

Rakennus- ja ympäristöjaosto esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi Pälkäneen kunnan rakennustaksan yleisiä perusteita. Pälkäneen kunnalla ei ole vastaavaa aiempaa päätöstä. Perusteista päättämistä pidetään ajankohtaisena nyt, kun uusi rakentamislaki (751/2023) astuu voimaan vuoden 2025 alusta alkaen. Nyt esitettävät rakennusvalvontataksan yleiset perusteet vastaavat voimassa olevan rakennusvalvontataksan toimiviksi todettuja yleisiä perusteita. Niiden pohjalta rakennus- ja ympäristöjaosto päättää yksityiskohtaisesta rakennusvalvontataksasta, jota päivitetään jatkossa kustannuskehityksen mukaan.

Kuntalain (410/2015) 14 §:n 2 momentin 8 kohdan mukaan valtuusto päättää palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista.

Toimivallan peruste Kuntalaki (410/2015) 14 §

Valmistelija Pauliina Pikka, kunnanjohtaja
p. 040 573 6390, pauliina.pikka@palkane.fi

Esitys Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Rakennus- ja ympäristöjaosto	§ 149	13.11.2024
Kunnanhallitus	§ 181	18.11.2024
Kunnanvaltuusto	§ 56	25.11.2024

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle Pälkäneen rakennusvalvontataksan yleisten perusteiden hyväksymistä.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 25.11.2024 § 56
585/02.05.00/2023

Esitys Kunnanhallitus

Kunnanvaltuusto hyväksyy Pälkäneen rakennusvalvontataksan yleiset perusteet.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Liitteet

- 1 Rakennusvalvonnan-viranomaistehtävien-maksuperusteet-05.10.2022

Hallintosäännön muutokset 1.1.2025 alkaen

KH 04.11.2024 § 162

Pälkäneen kunnan hallintosääntöön esitetään alla tarkennettuja muutoksia 1.1.2025 alkaen.

Rakentamislain uudistus (19 §, 27 §, 29 §, 37 §, 42 – 44 §)

Vuoden 2025 alusta astuu voimaan lakimuutoksia, joilla on vaikutusta kunnan hallintosääntöön. Näistä laajavaikutteisoin on rakentamislain uudistus 1.1.2025 alkaen. Uudessa rakentamislaisissa säädetään aiempaa enemmän toimivaltaa lain tasolla kuntaan. Pääsääntönä on jatkossakin, että toimivalta on säädetty kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle, joka on monijäseninen toimielin. Laissa kohdennetaan päätösvaltaa myös suoraan rakennustarkastajalle. Joissakin tapauksissa kunta voi myös itse päättää toimivallan kohdentamisesta. Myös päätösvallan delegointi viranhaltijalle on edelleen mahdollista. Hallintopakkoa koskevaa asiaa ei voida jatkossakaan siirtää viranhaltijan ratkaistavaksi.

Hallintosäännössä on tarkoitus omaksua rakentamislain pääsääntö, jonka mukaan kunnan rakentamisvalvontaviranomaisena toimivalla rakennus- ja ympäristöjaostolla on ensisijainen toimivalta, ellei lainsäädännössä tai hallintosäännössä toisin määrätä. Mikäli siis yleisesti kunnalle määrättyä toimivaltaa käyttää joku muu toimielin tai viranhaltija, se merkitään täsmällisestä hallintosääntöön tai erilliseen delegointipäätökseen.

Päätösvallasta määrättäessä on huomioitava myös päätösvallan siirtämistavan merkitys muutoksenhakuun. Uudessa laissa oikaisuvaatimus on jatkossa hallintolain mukainen, mikä vaikuttaa oikaisuvaatimusaikaan. Aikaisemmassa oikeuskäytännössä on tehty tulkinta, että jos päätöstoimivalta on siirretty suoraan hallintosäännöllä viranhaltijalle kunnalle säädettyssä asiassa, viranhaltijan päätöksestä valitetaan suoraan hallinto-oikeuteen. Jotta siis kunnalle säädettyssä lupa-asiassa tulee sovellettavaksi oikaisuvaatimusmenettely, tulee päätöstoimivalta siirtää ensin hallintosäännöllä toimielimelle ja toimielin valtuuttaa siirtämään päätösvallan edelleen viranhaltijalle (KuntaL 91 §). Jatkossa rakennus- ja ympäristöjaoston alaisten viranhaltijoiden toimivaltaa on tarkoitus säädellä delegointisäännöllä hallintosäännön sijaan.

Rakentamislain muutosten vaikutuksista kunnan hallintosääntöön on selostettu tarkemmin mm. Kuntaliiton yleiskirjeessä 13/2023 ja sen liitteessä.

Edellä esitetyn johdosta hallintosääntöön esitetään seuraavia muutoksia:

19 § Kunnanhallituksen tehtävät ja toimivalta

- Korjataan lakiviittaukset maankäyttölakiin ja rakentamislakiin.

27 § Teknisen lautakunnan tehtävät ja toimivalta

- Lisätään lautakunnan toimivaltaan oikeus valvoa, että liikenneväylät, kadut, torit ja katuaukiot sekä puistot ja oleskeluun tarkoitetut ulkotilat täyttävät hyvän kaupunkikuvan ja viihtyisyyden vaatimukset (rakentamislaki 142 §)
- Lisäksi korjataan lakiviittaukset maankäyttölakiin ja rakentamislakiin.

29 Rakennus- ja ympäristöjaoston tehtävät ja toimivalta

Päivitetään jaoston toimivalta vastaamaan uuden rakentamislain säädöksiä. Rakennus- ja ympäristöjaosto toimii rakentamislain mukaisena rakennusvalvontaviranomaisena. Lisäksi rakennus- ja ympäristöjaosto hoitaa niitä rakentamislain mukaisia tehtäviä, jotka on rakentamislaissa määrätty kunnalle, ellei hallintosäännössä tai lainsäädännössä toisin määrätä.

42-43 § Rakennustarkastajan ja johtavan rakennustarkastajan toimivalta

Rakennustarkastajalle suoraan hallintosäännössä säädettyä rakentamislain toimivaltaa vähennetään olennaisesti. Jatkossa kunnalle laissa osoitettu toimivalta on rakennus- ja ympäristöjaostolla, jolla on oikeus delegoida toimivaltaa edelleen. Rakennustarkastajalle ja johtavalle rakennustarkastajalle osoitetaan suoraan hallintosäännössä edelleen eräitä yleisiä velvollisuuksia.

Työllisyysalueudistus (46 – 47 §)

Toinen merkittävä lainsäädäntöuudistus on TE-palvelu-uudistuksen voimaantulo 1.1.2025 alkaen. Tampereen kaupungin ja Pälkäneen kunnan välillä on sovittu työvoimapalveluiden sekä eräiden kotoutumisen edistämisestä annetun lain (681/2023) mukaisten kunnille annettujen tehtävien järjestämisestä vastuukuntamallilla. Sopimuksen perusteella sopijakuntiin palvelussuhteessa oleva työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain ja sen nojalla annettujen lakien mukaisia tehtäviä hoitanut henkilöstö ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain 2 luvussa kunnille säädettyjä tehtäviä 18-64 vuotiaiden osalta tekevä henkilöstö siirtyy 1.1.2025 lukien Tampereen kaupungin palvelukseen. Pälkäneen kunnassa mainittuja tehtäviä ovat hoitaneet työllisyyskoordinaattori ja sosiaaliohjaaja. Kyseiset virat lakkaavat 1.1.2025 lukien, joten niiden hoitamiseen liittyvät tehtävät voidaan poistaa hallintosäännöstä.

Edellä esitetyn johdosta hallintosääntöön esitetään seuraavia muutoksia:

46 § Työllisyyskoordinaattorin toimivalta

- Poistetaan ko. pykälä

47 § Sosiaaliohjaajan toimivalta

- Poistetaan ko. pykälä

Lisäksi elinvoimalautakunnan tehtäviä ja toimivaltaa käsittelevään pykälään 24 lisätään kirjaus, että lakisääteisten työllisyyspalveluiden järjestämisestä vastaa Tampereen seudun työllisyysalue, jonka sopijakunta Pälkäne on.

Vaalitoimielinten palkkiot (176 §)

Vaalilautakuntien kokouspalkkioita ei ole tarkistettu useaan vuoteen, ja Pälkäneellä palkkiot ovat selvästi alhaisemmat kuin muilla samankokoisilla kunnilla Pirkanmaalla. Tyypillisesti vaalilautakunnan/toimikunnan puheenjohtajan palkkio on välillä 15-22e/h ja jäsenen 13-20e/h. Vertailu tehtiin viiden Pirkanmaalaisen kunnan vaalitoimielinten palkkioista. Pälkäneellä vaalitoimielinten puheenjohtajan palkkio vaalipäivänä on 10 €/h ja jäsenellä 8 €/h.

Vaalilautakunnat ja vaalitoimikunta toimivat vaalilain 15 § mukaisina viranomaisina, ja toimivat virkavastuulla (vaalilaki 185 §).

Edellä esitetyn johdosta esitetään, että hallintosäännön 176 §:ssä määritetyt palkkiot olisivat jatkossa seuraavat:

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja	20 €/h
Keskusvaalilautakunnan jäsen	15 €/h
Vaalilautakunnan tai -toimikunnan puheenjohtaja	20 €/h
Vaalilautakunnan ja -toimikunnan jäsen	15 €/h

Muut muutokset

Edellä esitetyn lisäksi hallintosääntöön esitetään eräitä täsmennyksiä ja tarkennuksia seuraavasti:

34 § Hallintojohtajan toimivalta

- Poistetaan kohta 8. työ- ja virkaehtosopimusten harkinnanvaraisten määräysten soveltamisesta. 61 § mukaan toimivalta on toimialajohtajalla/kunnanjohtajalla alaisensa henkilöstön osalta.

38 § Teknisen johtajan toimivalta

- Tarkennetaan kohta 8 koskemaan poikkeamis- ja sijoituslupien sekä rakentamis-, maisematyö tai purkamislupien hakemista kunnan hankkeille. Lisäksi tarkennetaan, että tekninen johtaja toimii kunnan öljyvahinkojen jälkitorjuntaviranomaisena.

45 § Ympäristötarkastajan toimivalta

- Ympäristötarkastajalle suoraan hallintosäännössä säädettyä ympäristönsuojelulain toimivaltaa vähennetään olennaisesti. Jatkossa kunnalle laissa osoitettu toimivalta on rakennus- ja ympäristöjaostolla, jolla on oikeus delegoida toimivaltaa edelleen. Ympäristötarkastajalle osoitetaan suoraan hallintosäännössä edelleen eräitä yleisiä velvollisuuksia.

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 162
§ 57

04.11.2024
25.11.2024

61 § Virka- ja työehtosopimuksen harkinnanvaraisten määräysten soveltaminen

- Lisätään maininta, että harkinnanvaraisten määräysten soveltamisesta on keskusteltava hallintojohtajan kanssa ennen päätöksentekoa.

Toimivallan peruste

Kuntalaki 410/2015 § 14

Valmistelija(t)

Mikko Salmela, hallintojohtaja
050 523 1233, mikko.salmela@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle edellä esitetyt muutokset Pälkäneen kunnan hallintosääntöön 1.1.2025 alkaen.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 25.11.2024 § 57
395/00.01.01/2024

Esitys

Kunnanhallitus

Kunnanvaltuusto hyväksyy edellä esitetyt muutokset Pälkäneen kunnan hallintosääntöön 1.1.2025 alkaen.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Liitteet

2 Hallintosääntö voimaan 1.1.2025 (luonnos)

Kunnanvaltuuston kokousaikataulu kevätkaudelle 2025

KH 04.11.2024 § 166

Valtuusto kokoontuu päättämääräaikoina ja myös silloin, kun valtuuston puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi. Valtuusto on kutsuttava koolle myös kunnanhallituksen tai vähintään neljännen valtuutetuista sitä pyytäessä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällainen asia on valmisteltava kiireellisesti.

Valtuuston kutsuu koolle puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsu on lähetettävä vähintään neljä päivää ennen kokousta. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kunnan verkkosivuilla. Kokouskutsu voidaan lähettää sähköisesti, jos tähän tarvittavat tekniset välineet ja yhteydet ovat käytettävissä.

Valtuuston esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja esitykset valtuuston päätöksiksi, on lähetettävä kokouskutsun yhteydessä, jos eivät erityiset syyt ole esteenä.

Kokouskutsut sekä esityslistat liitteineen ja oheismateriaaleineen julkaistaan luottamushenkilöiden sähköiseen työtilaan, asiakirjoja ei lähetetä postitse. Valtuusto päättää, kuinka monelle varavaltuutetulle tiedotetaan esityslistan julkaisusta. Esityslista julkaistaan samassa aikataulussa kunnan yleiseen tietoverkkoon.

Valtuuston kokousten ajasta ja paikasta tiedotetaan paikallislehdessä.

Toimivallan peruste

Kuntalaki 94 § ja 140 §
Hallintosääntö 104–106 §

Valmistelija

Pauliina Pikka, kunnanjohtaja
p. 040 573 6390, pauliina.pikka@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus esittää, että valtuusto päättää kevätkaudella 2025 pitää kokouksensa maanantaisin 27.1., 7.4. ja 2.6. klo 18 alkaen ellei asioiden kiireellisyys tai muu välttämätön syy edellytä muuta kokousajankohtaa.

Kokouskutsu ja esityslista julkaistaan vähintään neljä päivää ennen kokousta luottamushenkilöiden sähköiseen työtilaan. Valtuusto tiedottaa esityslistan julkaisusta kunkin vaaliliiton 1. ja 2. varavaltuutetulle. Samassa aikataulussa esityslista julkaistaan kunnan yleiseen tietoverkkoon.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti sillä muutoksella, että valtuusto kokoontuu esitetyn lisäksi myös 19.5.2025.

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 166
§ 58

04.11.2024
25.11.2024

KV 25.11.2024 § 58
458/00.01.01/2024

Esitys

Kunnanhallitus

Kunnanvaltuusto päättää pitää kevätkaudella 2025 kokouksensa maanantaisin 27.1., 7.4., 19.5. ja 2.6. klo 18 alkaen ellei asioiden kiireellisyys tai muu välttämätön syy edellytä muuta kokousajankohtaa

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Tarkastuslautakunta	§ 13	21.05.2024
Tarkastuslautakunta	§ 28	08.10.2024
Kunnanvaltuusto	§ 59	25.11.2024

Sidonnaisuusilmoitusten täydentäminen 2024

TARLA 21.05.2024 § 13

Kuntalain mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava julkisesti sidonnaisuuksistaan. Tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla.

Sidonnaisuusilmoitukseen saattaa poikkeustapauksissa sisältyä salassa pidettävää tietoa. Salassa pidettävää tietoa ei julkaista yleisessä tietoverkossa. Tarkastuslautakunnan tehtävä on valvoa, että sidonnaisuusilmoitukset sisältävät ainoastaan lain edellyttämiä tietoja, ja että salassa pidettävää tietoa taikka tarpeettomia henkilötietoja ei viedä yleiseen tietoverkkoon.

Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä ja vie sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta.

Tarkastuslautakunta päätti 19.9.2022 § 25, että ilmoitusvelvollisille lähetetään vuosittain sidonnaisuusilmoitusohje sekä pyyntö täydentää ilmoitustaan tarvittaessa.

Toimivallan peruste Hallintosääntö 88 §, Kuntalaki 84 §

Esitys Puheenjohtaja Jyri Kankila

Tarkastuslautakunta valtuuttaa sihteerinsä lähettämään ilmoitusvelvollisille sidonnaisuusilmoitusohjeen, sekä pyytämään ilmoitusvelvollisia täydentämään sidonnaisuusilmoituksensa tarvittaessa.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

TARLA 08.10.2024 § 28

Ilmoitusvelvollisille on lähetetty pyyntö täydentää sidonnaisuusilmoituksensa 20.8.2024 mennessä.

Toimivallan peruste Hallintosääntö 32 §

Esitys Puheenjohtaja Jyri Kankila

Tarkastuslautakunta merkitsee saadut sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi, julkaisee ne yleisessä tietoverkossa, sekä vie saadut sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Tarkastuslautakunta	§ 13	21.05.2024
Tarkastuslautakunta	§ 28	08.10.2024
Kunnanvaltuusto	§ 59	25.11.2024

KV 25.11.2024 § 59
135/00.03.01/2022

Esitys

Tarkastuslautakunta

Kunnanvaltuusto merkitsee sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Kunnanhallitus § 173
Kunnanvaltuusto § 60

18.11.2024
25.11.2024

Osavuositarkastus 1.1-30.9.2024

KH 18.11.2024 § 173

Kunnanhallituksen hyväksymän vuoden 2024 talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisesti kunnanhallitukselle sekä valtuustolle raportoidaan taloudesta ja toiminnasta neljännesvuosittain. Edellytykset talouden seurannalle luo ajantasainen kirjanpito. Kunnan kokonaistalouden hallinta edellyttää, että toimitukset suunnittelevat toimintansa niin, että toimialalle valtuuston osoittamat tuloarviot toteutuvat ja määrärahat riittävät. Sitovuustaso käyttötalousohjassa valtuustoon nähden on ulkoisten toimintatuottojen ja -kulojen erotus (netto) toimialoittain. Aikaväliltä tammi-syyskuu raportoidaan toimielimen hyväksymän toimialan käyttösuunnitelman euromääräinen ja toiminnallinen toteutuminen. Seurantatiedoissa on arvioitava toiminnallisten tavoitteiden ja määrärahojen toteutuminen raportointiajankohtaan mennessä sekä esitettävä arvio loppuvuoden osalta tavoitteiden saavuttamisesta, määrärahojen toteutumisesta ja mihin toimenpiteisiin on ryhdytty mahdollisten määrärahaylitusten ja tulovajauksien estämiseksi.

Osavuosiraportoinnissa esitetään myös investointien toteuma, rahoituslaskelma, tase sekä ajantasaista tietoa työllisyydestä, sairauspoissaoloista ja väkiluvusta. Osavuositarkastukset tulee käsitellä myös lautakunnissa sekä rakennus- ja ympäristöjaostossa.

Käyttötalouden toteutuminen tuloslaskelman mukaan

Toimintatuotot

Käyttötalouden toimintatuotot toteutuivat tammi-syyskuussa kokonaisuudessaan 81,6 %:n tasolla vuoden 2024 muutettuun talousarvioon nähden ollen yhteensä noin 3,69 miljoonaa euroa. Myyntituottojen toteuma on 84 %, maksutuottojen 70 %, tukien ja avustusten 99,4 % ja muiden toimintatuottojen 75,7 % koko vuoden muutetusta talousarviosta. Toimintatuotot ylittävät kumulatiivisen muutetun talousarvion yhteensä noin 299 000 eurolla.

Toimintakulut

Käyttötalouden toimintakulut toteutuivat 74,8 %:sti muutettuun talousarvioon nähden ollen yhteensä noin -15,60 miljoonaa euroa. Henkilöstökulujen toteuma oli noin -9,21 milj. euroa eli 76,7 % muutetusta talousarviosta. Kumulatiivisesti henkilöstökulujen ylitys tammi-syyskuussa noin 203 000 euroa. Ylitys johtuu muun muassa lomarahojen maksamisesta heinäkuussa, työmarkkinaneuvotteluissa päätetyistä palkankorotuksista (mukaan lukien kertapalkkiot) sekä sijaistarpeiden ennakoitua suuremmasta tarpeesta kuluvana vuonna. Henkilöstökulujen koko vuoden toteuma tulee todennäköisesti kokonaisuudessaan muodostumaan hieman yli talousarvion tason.

Palvelujen ostojen toteuma oli noin -3,97 miljoonaa euroa (toteuma-% 74,9). Palvelujen ostot alittavat kumulatiivisesti muutetun talousarvion noin

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 173
§ 60

18.11.2024
25.11.2024

4 800 eurolla. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden toteuma on noin -1,67 miljoonaa (70,1 %) ja avustusten noin -0,48 miljoonaa (77,8 %). Muiden toimintakulujen toteuma oli noin -0,26 miljoonaa euroa (49,6 %).

Toimintakate

Toimintatuottojen ja –kulujen erotus eli toimintakatteen toteuma on 72,9 %. Toimintakate on noin -11,92 miljoonaa euroa. Toimintakatteen kumulatiivinen alitus noin 341 000 euroa muutettuun talousarvioon nähden.

Rahoitus

Verotulojen toteutumaprosentti 1-9/2024 on 75,5 %:a koko vuoden muutetusta talousarviosta. Verotuloja kertyi 11,1 miljoonaa euroa. Kumulatiivinen ylitys noin 75 000 euroa muutettuun talousarvioon nähden. Kunnan tuloveron toteuma tammi-syyskuussa on 74,8 %:a (8,16 milj. euroa). Yhteisöverotuoton toteuma on 76,3 %:a (0,86 milj.) muutetusta talousarviosta. Kiinteistöveron toteuma-% on 77,9 (2,11 milj.) koko vuoden talousarvioon nähden. Kokonaisuudessaan verotuloja on arvioitu kertyvän kuluvana vuonna yhteensä noin 14,7 miljoonaa euroa. Kuntaliiton viimeisimmän veroennustekehikon mukaan verotuloja arvioidaan kertyvät tänä vuonna kuitenkin noin 15,18 miljoonaa euroa. Valtionosuudet ovat kertyneet alle muutetun talousarvion toteuma-%:n ollessa 72,8. Valtionosuuksia kertyi 1-9/2024 noin 2,64 miljoonaa euroa. Rahoitustuottoja ja -kuluja on kertynyt noin 2 600 euroa kumulatiivista muutettua talousarviota vähemmän (toteuma noin 87 000 euroa 1-9/2024).

Vuosikate ja poistot

Vuosikatteen toteuma on syyskuun lopussa 90,9 prosenttia vuosikatteen ollessa noin 1,9 miljoonaa euroa. Koko vuoden vuosikatteeksi on arvioitu muutetussa talousarviossa 2024 noin 2,09 miljoonaa euroa. 1-9/2024 ajanjaksolla suunnitelman mukaiset poistot ovat toteutuneet 76,3 %:sti koko vuoden talousarvioon nähden ollen yhteensä noin -2,02 miljoonaa euroa. Vuosikate ei aivan riittä kattamaan poistoja ja tilikauden tulos näyttää syyskuun lopussa noin -113 000 euroa. Poistoeron vähennyksen (+ 0,23 milj.) jälkeen tilikauden ylijäämä on syyskuun lopussa +119 000 euroa.

Rahoitusasema ja investoinnit

Uutta pitkäaikaista lainaa ei ole nostettu kuluvana vuonna. Nykyisiä lainoja on lyhennetty noin 0,79 miljoonalla eurolla vuoden 2023 tilinpäätökseen nähden. Kunnan lainamäärä syyskuun lopussa on noin 6,05 miljoonaa euroa, mikä on 962 euroa/asukas. Rahavarat olivat 30.9. noin 2,08 miljoonaa euroa. Kunnan kassatilanne on tällä hetkellä hyvä.

Investointimenojen kokonaismäärä 1-9/2024 oli noin -1,35 miljoonaa euroa. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloa eli investointituloa syntyi noin 0,19 miljoonaa euroa.

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 173
§ 60

18.11.2024
25.11.2024

Toiminnalliset tavoitteet

Toimialojen toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen on kuvattu osavuosikatsauksessa, joka on liitteenä.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 76 §

Valmistelija

Mikko Salmela, hallintojohtaja
050 523 1233, mikko.salmela@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää merkitä osavuosikatsauksen 1.1.-30.9.2024 tiedokseen ja antaa sen tiedoksi myös kunnanvaltuustolle, elinvoimalautakunnalle, sivistyslautakunnalle, tekniselle lautakunnalle, rakennus- ja ympäristöjaostolle sekä tarkastuslautakunnalle.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 25.11.2024 § 60
111/02.02.02/2024

Esitys

Kunnanhallitus

Kunnanvaltuusto päättää merkitä osavuosikatsauksen 1.1.-30.9.2024 tiedokseen.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Liitteet

3 Osavuosikatsaus tammi-syyskuu 2024

Tekninen lautakunta	§ 103	22.10.2024
Kunnanhallitus	§ 174	18.11.2024
Kunnanvaltuusto	§ 61	25.11.2024

Lisämääräraha vesihuoltolaitoksen talousarvioon vuodelle 2024

TEKLA 22.10.2024 § 103

Vesihuoltolaitoksen vuoden 2024 käyttötalouden toimintatuotot ja -kulut ovat 17.10.2024 kirjaustilanteen mukaisesti seuraavat:

	Toteuma 30.9.2024	Talousarvio 2024	Talousarvio- ennuste 2024	erotus
Tuotot	1 046 596	1 473 538	1 415 461	58 077
Menot	-729 784	-868 216	-906 378	38 162
Kate	316 812	605 322	509 083	96 239

Tuotot ovat jääneet talousarvioon nähden pienemmiksi taksanmuutoksen ajankohdasta 1.7. alkaen. Talousarviossa vaikutus oli arvioitu koko vuodelle. Myös vedenkulutus on vuoden 2023 ajanjaksoon nähden pienentynyt noin 1,3 %.

Menoista suurimman erän muodostavat Kinnalan vedenottamon ja vesitornin sekä jätevesilaitoksen ilmastusaltaiden suuret huollot. Sähkönkulutus on ylittynyt merkittävästi arvioidusta.

Vesihuoltolaitoksen sitova taso on toimintakate. Jotta vuoden 2024 talousarvion mukaiseen toimintakatteeseen päästään, tulisi talousarvioon saada 97.000 euron suuruinen lisämääräraha.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 28 §

Valmistelija

Tekninen johtaja Harri Apell
p. 0504420131, harri.apell@palkane.fi

Esitys

Tekninen johtaja Harri Apell

Lautakunta hyväksyy lisämäärärahaselvityksen ja esittää kunnanhallitukselle, että vesihuoltolaitokselle myönnetään 97.000 euron suuruinen lisämääräraha.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KH 18.11.2024 § 174

Tekninen lautakunta on kokouksessaan 22.10.2024 § 103 käsitellyt vesilaitos -taseyksikön muutostalousarviota vuodelle 2024. Esityksen mukaan vesilaitoksen toimintatuottojen toteumaa vähennetään 58 000 eurolla ja menoja lisätään 39 000 eurolla. Syynä tulojen alitukseen on, että vesilaitoksen taksojen korotus astui voimaan vasta 1.7.2024 eikä vuoden alussa, kuten talousarviossa on alun perin ennakoitu. Lisääntyneitä menoja puolestaan selittävät isot ja ennakoimattomat, mutta välttämättömät huollot (Kinnalan vedenottamo, vesitorni, jätevesilaitos).

Tekninen lautakunta	§ 103	22.10.2024
Kunnanhallitus	§ 174	18.11.2024
Kunnanvaltuusto	§ 61	25.11.2024

Toimivallan peruste Hallintosääntö 77–79 §

Valmistelija Mikko Salmela, hallintojohtaja
p. 050 523 1233, mikko.salmela@palkane.fi

Esitys Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että vesilaitoksen taseyksikön talousarvion 2024 toimintatuottoja vähennetään 58 000 euroa ja toimintamenoja lisätään 39 000 euroa.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 25.11.2024 § 61
337/02.02.00/2023

Esitys Kunnanhallitus

Kunnanvaltuusto hyväksyy, että vesilaitoksen taseyksikön talousarvion 2024 toimintatuottoja vähennetään 58 000 euroa ja toimintamenoja lisätään 39 000 euroa.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Sivistyslautakunta	§ 67	29.10.2024
Kunnanhallitus	§ 175	18.11.2024
Kunnanvaltuusto	§ 62	25.11.2024

Lisämäärärahaesitys sivistystoimen vuoden 2024 talousarvioon

SIVLA 29.10.2024 § 67

Tammi-syyskuun –osavuositarkastuksen perusteella sivistystoimen vuoden 2024 talousarvion toimintakulut ovat ylittymässä.

Henkilöstökulut ovat ylittymässä noin 300 000 € arvioidusta.

Henkilöstökulujen ylityksen syinä ovat varhaiskasvatuksen palkkabudjettiin kahdelta aiemmalta vuodelta kertautunut virheellisyys (n. 200 000€) sekä hankkeet, joiden henkilöstökuluja (n. 100 000 €) ei ole menoissa määrärahavarauksena.

Vuoden aikana noin 100 000 euroa henkilöstökuluista katetaan hankeavustuksista, mikä pienentää henkilöstökulujen nettoylitystä. Tästä huolimatta henkilöstökulujen määrärahavaraus vuodelle 2024 on liian pieni.

Palvelujen ostoihin varattu määräraha ei myöskään tule riittämään.

Koulukuljetusten hinnat nousivat merkittävästi uuden sopimuskauden alettua 1.8.2024. Työterveyspalveluihin varattu summa on syyskuun loppuun mennessä ylittynyt 35 000 eurolla. Varhaiskasvatukselle on tullut ennakoimattomia varhaiskasvatuspalveluiden ostoon liittyviä kuluja vuoden aikana.

Palveluiden ostoon tarvittava lisämääräraha on arviolta 150 000 euroa.

Talousjohtajan ja sivistysjohtajan yhteisen arvion mukaan sivistystoimen lisämäärärahan tarve vuoden 2024 talousarvioon on 350 000 €.

Toimivallan peruste Hallintosääntö 78 §

Valmistelija Sivistysjohtaja Tiina Kivinen, tiina.kivinen@palkane.fi, 0405380031

Esitys Sivistysjohtaja Tiina Kivinen

Sivistyslautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että sivistyspalveluiden toimintakuluihin myönnetään yhteensä 350 000 €:n suuruisen lisämääräraha vuodelle 2024.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KH 18.11.2024 § 175

Sivistyslautakunta on kokouksessaan 29.10.2024 § 67 käsitellyt sivistyspalveluiden lisämäärärahan tarvetta vuodelle 2024. Esityksen mukaan lisämäärärahan tarve on palkkojen osalta 200 000 € ja palvelujen ostojen osalta 150 000 €. Perusteet lisämäärärahan hakemiseksi ilmenevät sivistyslautakunnan perustelutekstistä.

Sivistyslautakunta	§ 67	29.10.2024
Kunnanhallitus	§ 175	18.11.2024
Kunnanvaltuusto	§ 62	25.11.2024

Toimivallan peruste Hallintosääntö 77–79 §

Valmistelija Mikko Salmela, hallintojohtaja
p. 050 523 1233, mikko.salmela@palkane.fi

Esitys Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että sivistyspalveluiden toimintakuluihin myönnetään yhteensä 350 000 euron suuruinen lisämääräraha vuoden 2024 talousarvioon.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 25.11.2024 § 62
337/02.02.00/2023

Esitys Kunnanhallitus

Kunnanvaltuusto hyväksyy, että sivistyspalveluiden toimintakuluihin myönnetään yhteensä 350 000 euron suuruinen lisämääräraha vuoden 2024 talousarvioon.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Muutostalousarviot vuodelle 2024

KH 18.11.2024 § 176

Maankäytön ja kaavoituksen käyttötalousosa

Maankäytön ja kaavoituksen toimialalla on ollut kuluvana vuonna lukuisia kaavoitushankkeita käynnissä, joiden myötä palvelujen ostot -tiliryhmän kustannukset ovat toteutumassa talousarviota suurempina. 1-10/2024 tuloslaskelman mukaan palvelujen ostojen ylitys on noin 15 000 euroa, eikä ylitystä saada varmuudella katettua pienen toimialan sisältä muualta, vaikkakin myös toimintatuottojen ylitys on noin 10 000 euroa kyseisellä ajanjaksolla. Palvelujen ostojen budjetti vuodelle 2024 on kokonaisuudessaan 65 550 euroa, johon tulisi myöntää 15 000 euron lisämääräraha lukuisista käynnissä olevista tai toteutuneista kaavahankkeista johtuen.

Pälkäneen Valokuitu Oy:hyn liittyvät omistukset ja sijoitukset kunnan taseessa

Pälkäneen kunnalla on taseessaan pysyvissä vastaavissa tytäryhtiönsä Pälkäneen Valokuitu Oy:n osakkeita ja osuuksia sekä muita yhtiöön tehtyjä sijoituksia. Taseen sijoitusten alla käyttöomaisuusryhmän tytäryhtiöosakkeet ja osuudet -omistusten arvo on tällä hetkellä 1 527 626 euroa. Aineettomissa hyödykkeissä Muut pitkävaikutteiset menot - omaisuusryhmän poistamaton tasearvo puolestaan on tällä hetkellä 223 426 euroa. Summa koostuu taseeseen aktivoituista valokuituverkon rakentamiseen myönnettyistä tukiosuuksista, jotka ovat poistonalaisia. Yhteensä Pälkäneen Valokuituun liittyvät omistukset ovat näin ollen 1 751 052 euroa.

Pälkäneen Valokuitu Oy on myynyt liiketoimintansa ja sen myötä omistamansa valokuituinfrastruktuurin GlobalConnect Oy:lle. Kauppahinnalla Pälkäneen Valokuitu Oy lyhentää pois rahoituslaitoksille ja Pälkäneen kunnalle lainansa, joita on ollut 31.12.2023 noin 5,96 milj. euroa.

Työ- ja elinkeinoministeriön alaisen kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeessa kunnan pysyvien vastaavien kirjaamisesta todetaan seuraavasti: *”Jos pysyviin vastaaviin kuuluvan hyödykkeen tai sijoituksen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa arvioidaan olevan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenoa pienempi, erotus on kirjattava arvonalennuksena kuluksi.”* (KPL 5:13 §)

Yleisohjeessa todetaan myös seuraavasti: *”Arvonalentumiseksi merkitään kunnan tilinpäätöksessä pysyvien vastaavien maa- ja vesialueiden, ennakkomaksujen ja keskeneräisten hankintojen, pysyvien vastaavien osakkeiden ja -osuuksien sekä pysyviin vastaaviin kirjattujen taideesineiden arvonalennukset. Ne esitetään tuloslaskelmassa poistojen ja arvonalentumisten ryhmän erässä Arvonalentumiset. Suunnitelman mukaisten poistojen kohteena olevien pysyvien vastaavien*

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 176
§ 63

18.11.2024
25.11.2024

poistosuunnitelman muuttamisesta aiheutuvat kirjaukset käsitellään lisäpoistoina ja esimerkiksi kertaluonteiset omaisuuden tuhoutumisesta tai hyödykkeen käyttötarkoituksen muutoksesta aiheutuvat kulukirjaukset käsitellään arvonalentumisina. Pysyvien vastaavien muiden sijoitusten, lukuun ottamatta pysyvien vastaavien osakkeiden ja -osuuksien ja niiden ennakkomaksujen, arvonalennukset esitetään muissa rahoituskuluissa.”

Kunnan tulee tehdä arvonalentumisia Pälkäneen Valokuitu Oy:hyn liittyviin omistuksiinsa/sijoituksiinsa, koska yhtiöllä ei ole enää tulevaisuudessa tulontuottamiskykyä kunnan taseessa olevien omistusten arvoa vastaavasti. Arvonalentumisen arvioitu määrä tässä kohtaa on 900 000 euroa. Lopullisen arvonalentumisen määrä selviää tulevina vuosina Pälkäneen Valokuitu Oy:n toiminnan päättymisen myötä. Arvonalentumisen tekeminen on myös varovaisuuden periaatteen mukaista. Periaatteen mukaan tilinpäätöksen tuloslaskelmaan tulee ennakoita kaikki menetykset ja tappiot.

Kunnan hallintosäännön 78 §:n mukaan talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Valokuidun omistuksiin ja sijoituksiin liittyviin arvonalentumisiin ei ole varattu rahaa vuoden 2024 talousarviossa, joten sille tulee myöntää 900 000 euron lisämääräraha.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 78 §

Valmistelija

Markus Jaakkola, talousjohtaja
p. 050 469 8477, markus.jaakkola@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että valtuusto

1. myöntää maankäytön ja kaavoituksen toimintakuluihin (palvelujen ostot) 15 000 euron suuruisen lisämäärärahan vuodelle 2024.
2. myöntää taseen pysyvissä vastaavissa olevien osakkeiden ja osuuksien sekä muiden pitkävaikutteisten menojen arvonalentumista varten 900 000 euron suuruinen lisämäärärahan vuodelle 2024.
3. hyväksyy edellä mainitun arvonalentumisen tekemisen tilikaudelle 2024.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 25.11.2024 § 63
337/02.02.00/2023

Esitys

Kunnanhallitus

Kunnanvaltuusto päättää

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 176
§ 63

18.11.2024
25.11.2024

1. myöntää maankäytön ja kaavoituksen toimintakuluihin (palvelujen ostot) 15 000 euron suuruisen lisämäärärahan vuodelle 2024.
2. myöntää taseen pysyvissä vastaavissa olevien osakkeiden ja osuuksien sekä muiden pitkävaikutteisten menojen arvonalentumista varten 900 000 euron suuruisen lisämäärärahan vuodelle 2024.
3. hyväksyä edellä mainitun arvonalentumisen tekemisen tilikaudelle 2024.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 177
§ 64

18.11.2024
25.11.2024

Uuden yhtenäiskoulun hankesuunnitelman hyväksyminen

KH 18.11.2024 § 177

Pälkäneen kunnanvaltuusto on 28.11.2024 § 69 päättänyt määrärahan varaamisesta vuoden 2024 talousarvioon sekä taloussuunnitelmaan vuosille 2025–2026 Onkkaalan alueen uuden koulu kiinteistön hankesuunnittelua ja rakentamista varten. Määrärahavaraukset on vahvistettu talousarviopäätöksessä 28.11.2024 § 70.

Sivistyslautakunta (12.11.2024 § 75) ja tekninen lautakunta (12.11.2024 § 114) esittävät kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle liitteenä olevan hankesuunnitelman sekä siihen kuuluvan tilaohjelman ja kustannusarvion hyväksymistä.

Uuden yhtenäiskoulun hankesuunnittelua on tehty vuoden 2024 aikana. Tämän hetken tietojen mukaan yhtenäiskouluun sijoittuu 580 oppilasta ja 80–100 henkilökunnan jäsentä. Oppilaat jakautuvat seuraavasti: 21 esioppilasta, 300 alakoulun oppilasta, 180 yläkoulun oppilasta sekä 80 lukion opiskelijaa. Yhtenäiskoulun huoneistoala on 7 120 m² ja kerrosala 8 500 m². Hankkeen tilaohjelmaan perustuva tavoitehinta-arvio on 24,7 miljoonaa euroa. Hinta-arvio on huomioitu vuoden 2025 talousarvioesitykseen ja vuosien 2026–2027 taloussuunnitelmaan.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 84 §

Valmistelija

Pauliina Pikka, kunnanjohtaja
p. 040 573 6390, pauliina.pikka@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan uuden yhtenäiskoulun hankesuunnitelman sekä siihen liittyvän tilaohjelman ja kustannusarvion ja esittää niitä edelleen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 25.11.2024 § 64
611/10.03.02/2023

Esitys

Kunnanhallitus

Kunnanvaltuusto päättää hyväksyä liitteenä olevan uuden yhtenäiskoulun hankesuunnitelman sekä siihen liittyvän tilaohjelman ja kustannusarvion.

Käsittely kokouksessa

Jani Luukkonen saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 15:20.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Liitteet

4 Hankesuunnitelma Pälkäneen yhtenäiskoulu

Kunnanhallitus	§ 99	17.06.2024
Kunnanhallitus	§ 161	04.11.2024
Kunnanhallitus	§ 178	18.11.2024
Kunnanvaltuusto	§ 65	25.11.2024

Talousarvio vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2026 - 2027

KH 17.06.2024 § 99

Vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman laadinnan lähtökohtana on valtuuston joulukuussa 2021 hyväksymä kuntastrategia *Pälkäne parasta aikaa 2030*. Kuntastrategiaan on tehty välitarkastelu loppuvuodesta 2023 (KV 28.11.2023 § 58). Strategiassa on linjattu kunnan pitkän aikavälin tavoitteet ja luotu visio kunnan tulevaisuudesta. Talousarvion 2025 toiminnalliset tavoitteet valmistellaan kuntastrategian pohjalta.

Talousjohtaja on valmistellut vuoden 2025 talousarviokehityksen yhteistyössä toimialojen kanssa. Kehysneuvottelut on käyty toimialoittain talousjohtajan, kunnanjohtajan sekä toimialajohtajan kesken. Pälkäneen kunnan hallintosäännön 74 §:n mukaisesti kunnanhallitus hyväksyy talouden suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet, joiden puitteissa toimialat talousarvioehdotuksensa valmistelevat.

Verotulot ja valtionosuudet

Kehyksen pohjana on käytetty kuluvan vuoden talousarviota 2024 sekä viimeksi valmistunutta tilinpäätöstä 2023. Kehyksen valmistelussa vuodelle 2025 on ollut käytettävissä muun muassa Kuntaliiton kuntakohtainen veroennustekehikko sekä valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton laatimat ennakkolliset valtionosuuslaskelmat. Verotulot on budjetoitu nykyisiin kunnallis- ja kiinteistöveroprosentteihin perustuen. Verotulojen arvioidaan kasvavan 4,8 %:lla vuoden 2024 talousarvion tasosta. Kehyksen 2025 verotulot ovat yhteensä noin 15,4 milj. euroa (+ 0,7 milj. euroa vs. TA2024). Valtionosuuksien ennakkoidaan kertyvän kehityksen mukaan noin 3,9 milj. euroa eli kasvavan niin ikään 4,8 %:lla vuoden 2024 alkuperäisestä talousarviosta (+ 0,2 milj. euroa vs. TA2024).

Talousarvion laadintaan liittyy vielä lukuisia epävarmuustekijöitä. Valtionosuuslaskelmat sekä verotuloarviot ovat ennakkollisia ja tarkentuvat vielä myöhemmin. Yleinen talouden kehitys vaikuttaa voimakkaasti kunnan tuloihin verotulojen myötä.

Valtionosuudet laskevat tämän hetken laskelmien mukaan noin 600 000 euroa kuluva vuodesta 2024, kun te-uudistuksen myötä saatava lisääntyvä rahoitus (n. 0,8 milj. euroa) on eliminoitu. Pälkäneen kunnan valtionosuuksia heikentää myös sote-uudistukseen liittyvä rahoituspohjamuutos. Niin sanotun sote-erän vaikutus Pälkäneen valtionosuuteen vuonna 2025 on ennakkollisten laskelmien mukaan vajaat -0,7 milj. euroa. Jälkikäteistarkastuksesta johtuva valtionosuuden läsiirtotarve vuodelta 2023 peritään kunnilta takaisin vuosien 2025-2027 aikana. Vuodelle 2025 kohdistuva osuus Pälkäneellä on vajaat -0,2 milj. euroa. Lisäksi kunnilta peritään vuosien 2025-2027 aikana takaisin vuodelle 2024 tehty määräaikainen lisäys (Pälkäneellä vajaat -0,1 milj.

Kunnanhallitus	§ 99	17.06.2024
Kunnanhallitus	§ 161	04.11.2024
Kunnanhallitus	§ 178	18.11.2024
Kunnanvaltuusto	§ 65	25.11.2024

euroa vuonna 2025). Kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistustyö on tällä hetkellä käynnissä.

Toimintakulut

Vuoden 2025 toimintakuluihin ei ole tehty yleistä indeksitarkastusta, koska inflaatio on hidastunut ja se ei vaikuta kaikkiin kuluryhmiin. Tiedossa olevat merkittävät korotukset ostopalveluissa on huomioitu.

Toimialojen merkittävimmät lakisääteiset/pakolliset menonlisäykset on huomioitu niillä tiedoilla, jotka ovat olleet saatavilla kehystä laadittaessa. Nykyiset kunta-alan työehtosopimukset ovat voimassa 30.4.2025 asti. Kehyslaskennassa palkankorotukset vuodelle 2025 on arvioitu, joten niihin liittyy epävarmuutta. Yhteensä palkankorotusten vaikutus vuodelle 2025 on noin 400 000 euroa TA2024 nähden (+3,2 %). Palkkabudjointi tehdään henkilötasolla ja tiedot tarkentuvat työn edetessä. Henkilöstökuluissa on huomioitu KEVA:n tasausmaksussa tapahtunut muutos. Henkilösivukulut tarkentuvat talousarvioprosessin yhteydessä.

Työllisyyspalveluiden siirtyminen kunnille 1.1.2025 alkaen vaikuttaa merkittävästi Pälkäneen kunnan menoihin. Tällä hetkellä vaikuttaa vahvasti siltä, että uudistus ei tapahdu kustannusneutraalisti, sillä lisääntyvät valtionosuudet eivät kata lisääntyviä kustannuksia (työllisyysalueen maksuosuus sekä kunnan osuus työmarkkinatuen kuntaosuudesta).

Rahoitustuotot ja -kulut sekä poistot ja tilinpäätössiirrot

Rahoitustuotoissa ja -kuluissa korkomenot on arvioitu oletuksella, ettei uutta pitkäaikaista lainaa jouduta nostamaan vuonna 2025. Poistotaso on arvioitu tämän hetken tiedon mukaisesti ja sen arvioidaan laskevan hieman vuonna 2025 kuluva vuodesta. Investointivaroista muodostettua poistoeroa vähennetään suunnitelman mukaisten poistojen tahtiin. Tulosta parantava vaikutus kuitenkin heikkenee vuosittain.

Talousarviokehysten toimintakatteeksi muodostuu n. -18,2 milj. euroa, mikä on noin -2 miljoonaa euroa (+12,3 %) vuoden 2024 talousarviota heikompi. Toimintatuotot pysyvät hyvin lähellä vuoden 2024 talousarviota, kasvua 0,4 %. Toimintakulut kasvavat peräti 9,7 % johtuen mm. lisääntyvistä tehtävistä, kuten te-palveluiden järjestämistä vastuun siirrosta kunnille. Tulorahoituksen (verotulot ja valtionosuudet) sekä rahoitustuottojen ja -kulujen jälkeen vuosikatteeksi muodostuu noin 1,1 milj. euroa ja noin -2,5 milj. euron poistojen jälkeen kehysten tulos jää noin -1,4 milj. euroa miinukselle. Noin 0,3 milj. euron poistoeron vähennyksen jälkeen kehysten alijäämäksi tulee reilut -1,1 milj. euroa.

Talousarviokehys koskee ulkoisia eriä ja toimialoja sitoo tulojen ja menojen erotus eli toimintakate (netto). Kehys on laadittu tarkkaa taloudenpitoa noudattaen ja yllä mainittujen palkankorotusten lisäksi ainoastaan välttämättömät ja hyvin tärkeät menokohteet on lisätty kehykseen. Myös mahdollisia menosäästöjä ja tulonlisäyksiä on tarkasteltu ja otettu mukaan kehykseen.

Kunnanhallitus	§ 99	17.06.2024
Kunnanhallitus	§ 161	04.11.2024
Kunnanhallitus	§ 178	18.11.2024
Kunnanvaltuusto	§ 65	25.11.2024

Investoinnit

Pälkäneen kunnan voimassa olevan taloussuunnitelman 2024-2026 mukaiset investoinnit ovat yhteensä lähes 23 milj. euroa. Investointien suuri määrä tulee lisäämään kunnan vuosittaisia käyttötalouden poistoja sekä kasvavan lainamäärän myötä korkokuluja. Vuodelle 2025 tulee määrittää myös investointikehys, jotta talouden kantokyky turvataan. Investointikehyksessä poistonalaisten investointien investointikatoksi määritetään 8 milj. euroa vuodelle 2025.

Talouden tasapainotus

Pälkäneen kunnalla ei ole tällä hetkellä voimassa olevaa talouden tasapainotusohjelmaa. Talousarvion valmistelutilanne ja talouden näkyvät ovat kuitenkin heikentyneet selvästi vuosien 2024-2026 taloussuunnitelman hyväksymisestä. Taloussuunnitelma oli alun perin noin 1 milj. euron ylijäämäinen. Vuoden 2023 tilinpäätöksen mukaan kunnalla on taseessaan ylijäämää noin 16,6 milj. euroa. Vuoden 2024 muutetun talousarvion alijäämäennuste on noin -0,15 milj. euroa. Asukaskohtainen lainamäärä on 1 080 euroa tilinpäätöksessä 2023 (Suomen keskiarvo n. 3 300 euroa/asukas).

Kunnan talouden lähtötilanne on hyvä, minkä vuoksi vuoden 2025 talousarviokehukseen ei ole sisällytetty vielä erityisiä talouden tasapainotustoimenpiteitä/-ohjelmaa. Toimintaympäristön epävarmuus (te-uudistuksen kustannukset ja rahoitus, valtionosuudet ja verotulojen kehitys) on tällä hetkellä erittäin suurta, minkä vuoksi talouden tasapainotustoimenpiteiden käynnistäminen ei ole vielä välttämätöntä. Mikäli talouden ennakoitu alijäämä pysyy kuitenkin suurena talousarviovuodelle 2025 sekä taloussuunnitelmavuosille 2026-2027, on talouden tasapainotuksen käynnistäminen sekä tulojen että menojen osalta välttämätöntä. Talouden tasapainotustyö käynnistetään tässä tapauksessa vuoden 2025 aikana siten, että talous saadaan tasapainoon vuoteen 2028 mennessä. Taloutta tasapainotettaisiin vuosittain noin 0,4-0,5 milj. eurolla vuosina 2026-2028.

Liite

Talousarviokehys vuodelle 2025

Oheismateriaali

Talousarvion 2025 laadintaohje

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 74 §

Valmistelija

Markus Jaakkola, talousjohtaja
p. 050 469 8477, markus.jaakkola@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus	§ 99	17.06.2024
Kunnanhallitus	§ 161	04.11.2024
Kunnanhallitus	§ 178	18.11.2024
Kunnanvaltuusto	§ 65	25.11.2024

Kunnanhallitus päättää,

1. antaa liitteenä olevan käyttötalouden talousarviokehityksen vuodelle 2025. Talousarviokehitys annetaan kaikille toimialoille. Toimialoja sitoo meno- ja tulokehityksen nettosumma. Kehitys koskee kunnan ulkoisia eriä.
2. asettaa poistonalaisten investointien yhteenlasketuksi investointikatoksi 8,0 miljoonaa euroa vuodelle 2025,
3. valtuuttaa talousjohtajan ja kunnanjohtajan antamaan yksityiskohtaisia laadintaohjeita toimialoille,
4. talousarviokehystä tarkistetaan tarvittaessa kunnanhallituksen erillispäätöksellä toimintaympäristön mahdollisesti muuttuessa.

Käsittely kokouksessa Markus Jaakkola poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen klo 17:38.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KH 04.11.2024 § 161

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 17.6.2024 (§ 99) talousarviokehityksestä vuodelle 2025. Toimialat ovat valmistelleet talousarvioesityksiään annetun kehityksen pohjalta. Toimialojen toimintakatteet alittavat kokonaisuudessaan talousarviokehityksessä annetun toimintakatteen.

Kunnanhallitukselle esitellään talousarvion valmisteluvaihe. Toimialajohtajat esittelevät kokouksessa toimialansa talousarviot (käyttötalousosat sekä toiminnalliset tavoitteet) ja niissä tapahtuvat keskeiset muutokset. Lisäksi esitellään koko kunnan käyttötalousosa, investointiosa sekä rahoitusosa. Kunnanjohtajan esitys vuoden 2025 talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi 2026-2027 (talousarviokirja) tuodaan kunnanhallituksen kokoukseen 18.11.2024 ja esitetään edelleen valtuuston päätettäväksi 25.11.2024.

Toimivallan peruste Hallintosääntö 74 § ja kuntalaki 110 §

Valmistelija Markus Jaakkola, talousjohtaja
p. 050 469 8477, markus.jaakkola@palkane.fi

Esitys Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus ottaa tiedoksi vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2026-2027 taloussuunnitelman valmistelutilanteen sekä käy keskustelua jatkovalmistelusta.

Kunnanhallitus	§ 99	17.06.2024
Kunnanhallitus	§ 161	04.11.2024
Kunnanhallitus	§ 178	18.11.2024
Kunnanvaltuusto	§ 65	25.11.2024

Käsittely kokouksessa Pertti Salminen saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 16:33.
Harri Apell liittyi kokoukseen Teams-yhteydellä tämän asian käsittelyn aikana klo 16:33.
Tiina Kivinen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana 16:33.
Harri Apell poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 17:07.
Sirkku Mäkelä saapui kokoukseen kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 17:08 Sirkku Mäkelä poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 17:21.
Markus Jaakkola poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn päätyttyä klo 18:18.

Kokoustauko 18:18-18:30.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KH 18.11.2024 § 178

Kuntalain 410/2015 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot ja siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Talousarvio sisältää toimialakohtaiset nettomääräiset määräraha-arviot (ulkoiset eurot) talousarviovuodelle 2025 sekä toiminnalliset tavoitteet, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia. Käyttötalousoosan lisäksi valtuustoon nähden sitovia eriä ovat tuloslaskelmaosan rahoitustulot ja -menot (netto), verotulot, valtionosuudet sekä investointiosan investointitulot ja -menot (netto) sekä rahoitusosan antolainauksen, lainakannan sekä oman pääoman muutokset.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kunnanhallitus	§ 99	17.06.2024
Kunnanhallitus	§ 161	04.11.2024
Kunnanhallitus	§ 178	18.11.2024
Kunnanvaltuusto	§ 65	25.11.2024

Vuoden 2025 kunnallis- ja kiinteistöveroprosentit

Kunnanvaltuusto päätti vuoden 2025 kunnallis- ja kiinteistöveroprosentit 28.10.2024. Vuoden 2025 kunnallis- ja kiinteistöveroprosentit Pälkäneellä ovat:

- tuloveroprosentti 8,90 %
- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,10 %
- maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30 %
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,48 %
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,10 %
- yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00 %

Toimintatuotot ja -kulut

Toimintatuottojen kokonaismäärä talousarviossa 2025 on 4,55 milj. euroa ja toimintakulujen -22,75 milj. euroa. Toimintatuotot pysyvät vuoden 2024 talousarvion tasolla ja toimintakulut kasvavat peräti 9 %:a johtuen erityisesti työllisyyspalveluiden järjestämisvastuun siirtymisestä valtiolta kunnille. Toimintakate on talousarviossa 2025 noin -18,19 milj. euroa eli toimintakate heikkenee noin 1,85 milj. eurolla (+11,3 %).

Verotulot ja valtionosuudet

Pälkäneen kunnan valtionosuuksien ennakoitaan kasvavan vuonna 2025 noin 10 %:lla vuoden 2024 tasosta. Valtionosuuksia ennakoitaan kertyvän noin 3,98 milj. euroa vuonna 2025 eli noin 360 000 euroa kuluvaan vuoteen 2024 enemmän. Vertailukelpoisesti valtionosuudet kuitenkin laskevat noin 450 000 eurolla (n. -13 %), kun huomioidaan te-palveluiden järjestämisvastuun siirtymisestä saatava valtionosuuden lisäys. Valtionosuuksien väheneminen heikentää kunnan rahoitusasemaa ja erityisesti käyttötalouden tasapainoa.

Pälkäneen kunnan verotulojen ennakoitaan kasvavan noin 650 000 eurolla (+4,4 %) kuluvaan vuoteen 2024 nähden, johtuen kuitenkin ansiotulovähennyksen poistumisesta kunnallisverotuksessa. Uudistus on kunnille lähtökohtaisesti kustannusneutraali, koska kuntien valtionosuudet (verotulomenetyksen korvaus) pienenevät vastaavalla määrällä ensi vuodesta alkaen. Verotulojen kasvua voi pitää melko vaimeana ottaen huomioon edellä mainitun muutoksen. Kokonaisuudessa verorahoitus (valtionosuudet ja verotulot) kasvaa noin 1 milj. eurolla kuluvaan vuodesta (+5,5 %). Pälkäneen kunnan toimintakate siis kasvaa n. -0,84 milj. euroa verotuloja ja valtionosuuksia nopeammin.

Rahoitustuotot ja -kulut, poistot, vuosikate, tilikauden tulos sekä alijäämä

Rahoitustuottojen ja -kulujen ennakoitaan olevan vuonna 2025 noin 50 000, joten vuosikatteen muodostuu 1,19 milj. euroa. Noin -2,74 milj. euron poistojen jälkeen talousarvion 2025 tilikauden tulos muodostuu noin

Kunnanhallitus	§ 99	17.06.2024
Kunnanhallitus	§ 161	04.11.2024
Kunnanhallitus	§ 178	18.11.2024
Kunnanvaltuusto	§ 65	25.11.2024

-1,55 milj. euroa negatiiviseksi. Poistoeron vähennyksen (n. +0,28 milj. euroa) tilikauden alijäämäksi muodostuu noin -1,27 milj. euroa.

Taloussuunnitelmavuodet 2026 ja 2027 ovat niin ikään sekä tilikauden tuloksen että yli-/alijäämän osalta alijäämäisiä. Taloussuunnitelma 2025-2027 on kokonaisuudessaan noin -5,39 milj. euroa alijäämäinen. Kunnanvaltuuston päätettäväksi tulee alkuvuodesta 2025 talouden tasapainotusohjelma vuosille 2026-2028.

Investoinnit ja lainakannan kehitys

Investointimenot vuosille 2025-2027 ovat yhteensä noin 34,12 miljoonaa euroa. Mittavien investointien vuoksi kunnan lainamäärä kasvaa tulevina vuosina. Rahoituslaskelman mukaan uutta pitkäaikaista lainaa nostetaan 2 milj. euroa vuonna 2025, 13 milj. euroa vuonna 2026 ja 12 milj. euroa vuonna 2027. Pitkäaikaisia lainoja lyhennetään puolestaan yhteensä noin 3,36 milj. eurolla vuosina 2025-2027.

Myös lyhytaikaisten lainojen (kestoltaan alle vuoden) lisäykseksi esitetään enintään 2 milj. euroa vuodelle 2025 sekä enintään 1 milj. euroa kummallekin taloussuunnitelmavuodelle 2026-2027 kunnan maksuvalmiuden turvaamiseksi lyhytaikaisiin tarpeisiin.

Taloussuunnitelmakaudella toiminnan ja investointien rahavirta on yhteensä noin -31 miljoonaa euroa miinuksella eli investoinnit joudutaan rahoittamaan pääosin lainarahalla.

Konserniyhtiöt

Konserniyhtiöiden taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet on esitelty niin ikään talousarviokirjassa kuntalain 110 §:n 2 momentin mukaisesti.

Liite

Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026-2027 on esityslistan liitteenä.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 74 §, kuntalaki 110 §

Valmistelija

Markus Jaakkola, talousjohtaja
markus.jaakkola@palkane.fi, puh. 050 469 8477

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että valtuusto

1. hyväksyy liitteenä olevan esityksen vuoden 2025 talousarvioksi ja vuosien 2026 - 2027 taloussuunnitelmaksi.
2. hyväksyy talousarvion kohtaan 7.1-7.4. sisältyvät konserniyhtiöiden taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet kuntalain 110 §:n 2 momentissa tarkoitetuiksi kuntakonsernin tavoitteiksi.

Kunnanhallitus	§ 99	17.06.2024
Kunnanhallitus	§ 161	04.11.2024
Kunnanhallitus	§ 178	18.11.2024
Kunnanvaltuusto	§ 65	25.11.2024

- oikeuttaa kunnanhallituksen ottamaan vuonna 2025 rahoituslaitoksilta pitkäaikaista lainaa enintään 2 000 000 euroa.
- oikeuttaa talousjohtajan ottamaan lyhytaikaista lainaa enintään 2 000 000 euroon saakka kunnan maksuvalmiuden turvaamiseksi.
- oikeuttaa kunnanjohtajan ja talousjohtajan tekemään talousarviokirjaan teknislouhteisia korjauksia.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 25.11.2024 § 65
298/02.02.00/2024

Esitys

Kunnanhallitus

Kunnanvaltuusto

- hyväksyy liitteenä olevan esityksen vuoden 2025 talousarvioksi ja vuosien 2026 - 2027 taloussuunnitelmaksi.
- hyväksyy talousarvion kohtaan 7.1-7.4. sisältyvät konserniyhtiöiden taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet kuntalain 110 §:n 2 momentissa tarkoitetuiksi kuntakonsernin tavoitteiksi.
- oikeuttaa kunnanhallituksen ottamaan vuonna 2025 rahoituslaitoksilta pitkäaikaista lainaa enintään 2 000 000 euroa.
- oikeuttaa talousjohtajan ottamaan lyhytaikaista lainaa enintään 2 000 000 euroon saakka kunnan maksuvalmiuden turvaamiseksi.
- oikeuttaa kunnanjohtajan ja talousjohtajan tekemään talousarviokirjaan teknislouhteisia korjauksia.

Käsittely kokouksessa

Asian käsittelyn aluksi puheenjohtaja teki esityksen asian käsittelyjärjestyksestä. Ensinnä käydään yleiskeskustelu, jonka jälkeen ryhmät esittävät ryhmäpuheenvuoronsa. Tämän jälkeen talousarviokirja käsitellään ja hyväksytään luku kerrallaan.

Hyväksyttiin puheenjohtajan esitys asian käsittelyjärjestykseksi.

Yleiskeskustelun aluksi kunnanjohtaja ja talousjohtaja esittelivät talousarvion valmisteluun vaikuttavia tekijöitä.

Ryhmäpuheenvuorot talousarviosta pitivät Ville Klasila Kokoomuksen valtuustoryhmästä, Jyrki Ahola Keskustan valtuustoryhmästä ja Maria Aho SDP:n valtuustoryhmästä.

Kunnanhallitus	§ 99	17.06.2024
Kunnanhallitus	§ 161	04.11.2024
Kunnanhallitus	§ 178	18.11.2024
Kunnanvaltuusto	§ 65	25.11.2024

Henkilökohtaisen puheenvuoron talousarviosta esitti Jyri Kankila, Raimo Ohtonen ja Timo Ailio.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Liitteet
5 Talousarviokirja 2025

Valtuustoaloite kunnan ostodatan julkaisemisesta avoimessa tietoverkossa

KV 25.11.2024 § 66
490/00.01.01/2024

Pälkäneen vihreä valtuustoryhmä esittää, että Pälkäneen kunta ryhtyy julkaisemaan ostolaskujaan avoimessa tietoverkossa.

Julkisten taloustietojen läpinäkyvyys on tärkeää demokratian toteutumisen kannalta. Avoin data antaa asukkaille ja yrityksille helppokäyttöisen mahdollisuuden seurata julkisten varojen käyttöä. Avoimuus on myös omiaan ehkäisemään mahdollisia väärinkäytöksiä, lisää avoimuutta ja läpinäkyvyyttä.

Talousdatan läpinäkyvydellä haetaan kunnissa myös säästöjä sekä luottamuksen kasvua oman kunnan toimintaan.

Valtuustoaloite merkitään pöytäkirjan liitteeksi.

Käsittely kokouksessa

Puheenjohtaja totesi, että valtuustoaloite on jätetty hallintosäännön 138 §:n mukaisena aloitteena, ja että valtuusto päättää lähettää valtuustoaloitteen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Päätös

Kunnanvaltuusto merkitsi valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähetti sen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Liitteet

- 6 Valtuustoaloite kunnan ostodatan julkaisemisesta avoimessa tietoverkossa, Vihreä valtuustoryhmä 25.11.2024

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 53, § 54, § 55, § 58, § 59, § 60, § 66

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, Kuntalaki (410/2015) 136 §.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 56, § 57, § 61, § 62, § 63, § 64, § 65**Valitusosoitus**

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen *asianosaisten* tietoon silloin, kun päätös on kuntalain 140 §:n mukaisesti asetettu yleisesti nähtäville (MRL § 188).

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomaislainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomaislainen

Kunnallisvalitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 Hämeenlinna

Sähköpostiosoite: hameenlinna.hao@oikeus

Puhelinnumero: 029 564 2200

Faksinumero: 029 564 2269

Valitusviranomaislainen virasto on avoinna ma-pe klo 8–16.15.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);

- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [Tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään.

Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy [Tuomioistuinlaitoksen sivuilta](#).

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Pälkäneen kunnan kirjaamosta.

Postiosoite: Keskustie 1, 36600 Pälkäne
Käyntiosoite: Keskustie 1, 36600 Pälkäne
Sähköpostiosoite: palkane@palkane.fi
Puhelinnumero: 03 579 11

Pälkäneen kunnan kirjaamo on avoinna ma-pe klo 9–15.

Pöytäkirjan nähtäväksi asettaminen 29.11.2024.